

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 5Co/55/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3612202094
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 02. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Denis Vékony
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2018:3612202094.4

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Denisa Vékonyho a sudkýň JUDr. Eriky Zajacovej a JUDr. Márie Vrtochovej v spore žalobcu L. X., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom W. B. P. XXX, zastúpeného JUDr. Matejom Valjentom, advokátom, so sídlom Partizánske, Jesenského 232 proti žalovanému O. Šestákovi, nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom S., U. cesta XXX/X, zastúpenému Mgr. Martinom Spišiakom, advokátom, so sídlom Partizánske, Jesenského 233/1, o zaplatenie 24.667,- eur s príslušenstvom, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Partizánske č.k. 5C/23/2012-165 zo dňa 11. októbra 2016, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 16 600,- eur s úrokom z omeškania vo výške 2% ročne zo sumy 16 600,- eur od 26.04.2012 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku /výrok I./, vo zvyšku žalobu zamietol /výrok II./ a rozhodol, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo /výrok III./. Na odôvodnenie tohto rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že žalobca sa podanou žalobou domáhal zaplatenia 24 667,- eur s 2%-ným úrokom z omeškania ročne zo sumy 24 667,- eur od 24.04.2012 do zaplatenia s odôvodnením, že žalovaný a syn žalobcu mali podnikat' ako tichí spoločníci, ale k podpísaniu zmluvy o tichom spoločenstve nedošlo. Žalovaný žiadal na otvorenie záložne finančné prostriedky od žalobcu a prenajal si aj na tento účel nebytové priestory. Na zaplatenie nájmu, ktorý mal platiť žalovaný, žalobca poskytol vlastné finančné prostriedky a následne po otvorení záložne žalovaným žalobca na základe žiadosti žalovaného poskytoval finančné prostriedky a preberanie finančných prostriedkov žalovaný potvrdzoval svojim vlastnoručným podpisom v knihe žalobcu. Celkovo žalobca žalovanému poskytol 24.667,- eur, ktoré však žalovaný napriek žiadosti o vrátenie peňažných prostriedkov nevrátil žalobcovi. Vo veci rozhodol súd prvej inštancie rozsudkom č.k. 5C/23/2012-112 z 22.01.2015 tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 24 667,- eur s 2%-ným úrokom z omeškania ročne zo sumy 24 667,- eur od 26.04.2012 do zaplatenia do troch dní od právoplatnosti rozsudku a zároveň súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania v sume 3.649,48 eur k rukám jeho právneho zástupcu do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Trenčíne uznesením č.k. 5Co/313/2015-133 z 16.12.2015 tento rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie s odôvodnením, že súd bude musieť dodatočne dostatočne zistiť odkiaľ a od koho pochádzali finančné prostriedky poskytnuté žalovanému a na základe riadne vykonaných dôkazov rozhodnúť vo veci. Súd prvej inštancie následne vykonal vo veci dokazovanie výsluchom žalobcu a svedka G. X.. Svedok G. Beňačka poprel uzatvorenie zmluvy o tichom spoločenstve a zároveň uviedol, že plnomocenstvo udelené žalobcovi udelil, aby ten mohol vykonať rekonštrukciu bytu. Z. uviedol, že na účte boli spoločné finančné prostriedky jeho a žalobcu z čoho žalobcových bolo okolo 16.000 eur. Po výsluchu svedka vypovedal žalobca. Vo výpovedi na základe otázok právneho zástupcu žalobcu a právneho zástupcu žalovaného uviedol, že so žalovaným pri požíčovaní finančných prostriedkov vystupoval len vo svojom

mene. Takisto poprel uzavretie zmluvy o tichom spoločenstve medzi jeho synom a žalovaným. Žalobca na pojednávaní predložil dôkaz - výpisy z SMS komunikácie medzi ním a žalovaným, v ktorých žalovaný odkladal vrátenie finančných prostriedkov žalobcovi. Súd prvej inštancie takto zistený skutkový stav posúdil podľa § 46 ods. 1, § 559 ods. 2, § 563, § 657 Občianskeho zákonníka. Uviedol, že na základe vykonaného dokazovania, po zhodnotení jeho výsledkov, dospel k záveru, že žaloba je čiastočne dôvodná. Žalobca a žalovaný uzavreli zmluvu o pôžičke ústnou formou podľa Občianskeho zákonníka. Vychádzal pri tom z toho, že žalobca poskytol finančné prostriedky žalovanému a ten sa ich zaviazal vrátiť. Zmluva o pôžičke môže byť uzavretá aj ústne, keďže zákon nevyžaduje písomnú formu takejto zmluvy. Žalobcom tvrdenú zmluvu o tichom spoločenstve žalovaný so svedkom poprel a žalobca takúto zmluvu nedoložil. Preto súd predpokladá, že takáto zmluva nebola uzatvorená. Žalobca preukázateľne poskytol žalovanému 16.600,- eur zo svojich finančných prostriedkov, čo potvrdil výpoveďou aj svedok G. X.. Na žalovanie zvyšnej sumy nemá aktívnu legitimáciu, keďže zvyšná peňažná suma pochádza z finančných prostriedkov syna žalobcu G. X.. Žalovaný do dnešného dňa svoj dlh nesplatil a preto súd rozhodol tak, že uložil povinnosť žalovanému zaplatiť žalobcovi 16.600,- eur s úrokom z omeškania vo výške 2% ročne zo sumy 16.600,- eur od 26.04.2012 do zaplataenia a vo zvyšku žalobu zamietol, keďže na žalovanie tejto sumy nemá žalobca aktívnu legitimáciu. Rozhodnutie o trovách odôvodnil súd podľa § 255 CSP s tým, že obe strany mali vo veci čiastočný úspech a tak žiadnej zo strán náhradu trov konania nepriznal.

2. Proti tomuto rozsudku podali včas odvolanie tak žalobca ako aj žalovaný.

3. Žalobca sa odvolal proti rozsudku súdu prvej inštancie do výrokov II. o zamietnutí zvyšnej časti svojej žaloby a výroku III. o náhrade trov konania. Podľa neho je nepochybné, že žalovaný nepoprel, že od žalobcu prevzal hotovosť 24.667,- eur. V spore nebolo preukázané, že by účastníci uzatvorili zmluvu o tichom spoločenstve. Z obsahu SMS správ vyplynulo, že žalovaný mal záujem poskytnutú finančnú hotovosť žalobcovi vrátiť, čo tiež preukazuje, že tieto neboli poskytnuté na základe zmluvy o tichom spoločenstve ale na základe zmluvy o pôžičke, ktorú účastníci ústne uzatvorili. Na listine, ktorú žalobca v spore predložil žalovaný potvrdzoval preberanie finančnej hotovosti, pričom tam nie je uvedené, že sa jednalo o vklad tichého spoločníka a zároveň listina potvrdzuje, že túto hotovosť nepreberal žalovaný od inej osoby, len od žalobcu. Podľa žalobcu je potom právne bezvýznamné, odkiaľ a akým spôsobom samotný žalobca získal finančné prostriedky, ktoré ďalej požičal žalovanému. Podstatné je len to, že právny vzťah pri poskytovaní finančných prostriedkov žalovanému vznikol len medzi žalobcom a žalovaným, pričom nie je dôležitý obsah tohto vzťahu. Len žalobca je teda aktívne vecne legitimovaný na vrátenie týchto finančných prostriedkov. Opačné závery súdu prvej inštancie označil žalobca za nesprávne právne posúdenie, ktoré nerešpektuje základné metódy výkladových pravidiel podľa všeobecnej teórie práva. Navrhol preto, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie tak, že vyhovie aj zvyšnej časti jeho žaloby a žalovaného zaviazne k náhrade trov žalobcu v rozsahu 100 %.

4. Žalovaný svoje odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie odôvodnil tým, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaného dokazovania k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Poukázal na to, že počas celého sporu uvádza, že je v zmluvnom vzťahu s G. X. a nie so žalobcom. S menovaným dňa 09.02.2009 uzatvoril zmluvu o tichom spoločenstve, pričom menovaného pri podpise zastupoval na základe splnomocnenia žalobca. Pre žalovaného nebolo podstatné odkiaľ pochádzajú peňažné prostriedky, ktoré sú mu podľa zmluvy poskytované ale len to, že je v zmluvnom vzťahu s G. X. a tohto žalobcu len zastupoval. Samotný žalobca vo výpovedi pred orgánom činným v trestnom konaní dňa 01.12.2011, pred podaním žaloby v tomto spore, uviedol a nepoprel existenciu zmluvy o tichom spoločenstve. Až neskôr svoje tvrdenia zmenil. Žalovaný sa domnieva, že práve uvedená prvá výpoveď, pri ktorej bol aj žalobca poučený o povinnosti vypovedať pravdivo, je jediná pravdivá a súd prvej inštancie sa mal s ňou vysporiadať, vychádzať z nej a mal ju vyhodnotiť v kontexte s ostatnými skutkovými zisteniami. Súd prvej inštancie si však selektívne vybral len tie z vykonaných dôkazov, ktoré svedčili v prospech žalobcu a jeho tvrdení o existencii zmluvy o pôžičke. Nevysporiadal sa s niekoľkokrát zmenenými tvrdeniami žalobcu o právnom titule uplatnenej pohľadávky, hoci na to poukázal aj odvolací súd. Rovnako sa súd prvej inštancie nevysporiadal ani s ďalším dôkazom, tvrdením dozorujúceho prokurátora v uznesení 1Pn 220/11-7 zo dňa 04.11.2011, kde uviedol, že medzi žalobcom a žalovaným nešlo o pôžičku ale o spoločné podnikanie, resp. tiché spoločenstvo, pričom medzi žalovaným a G. X. v zastúpení žalobcom bola podpísaná zmluva o tichom spoločenstve. Toto rozhodnutie prokurátora ovplyvnilo rozhodnutie v merite trestnej veci a preto sa

mal súd prvej inštancie tento dôkaz podľa § 193 CSP aplikovať a tvrdenia dozorujúceho prokurátora v tomto spore akceptovať ako dôkaz alebo sa s nimi aspoň náležite vysporiadať. Rovnako sa mal súd prvej inštancie náležite vysporiadať s otázkou aktívnej vecnej legitímácie žalobcu na podanie žaloby, s existenciou plnej moci od G. X. zo dňa 06.09.2009, s konaním a správaním žalobcu, vykazujúcim správanie sa tichého spoločníka a tiež s tvrdeniami žalobcu o existencii zmluvy o tichom spoločenstve. Na základe toho žalovaný navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil.

5. Žalobca ani žalovaný sa k odvolaniu protistrany nevyjadrili.

6. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 379 a § 380 ods. 1 CSP v rozsahu a z dôvodov odvolania oboch strán sporu, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušiť a vec vrátiť podľa § 391 ods. 1 CSP súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie z týchto dôvodov:

7. Súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie na závere, že žalobca a žalovaný uzavreli ústne zmluvu o pôžičke, podľa ktorej žalobca poskytol finančné prostriedky žalovanému a ten sa ich zaviazal vrátiť. Žalobca preukázateľne poskytol žalovanému 16.600,- eur zo svojich finančných prostriedkov. Na žalovanie vyššej sumy nemá aktívnu legitímáciu, keďže zvyšná peňažná suma pochádza z finančných prostriedkov syna žalobcu G. X.. Žalobcom tvrdenú zmluvu o tichom spoločenstve žalovaný so svedkom poprel a žalobca takúto zmluvu nedoložil. Preto súd predpokladal, že takáto zmluva nebola uzatvorená.

8. S uvedenými závermi súdu prvej inštancie odvolací súd nesúhlasí, keďže nie sú založené na právnom posúdení skutočností, ktoré by vyplývali z vykonaného dokazovania.

9. Ako už odvolací súd uviedol vo svojom predchádzajúcom zrušujúcom rozhodnutí č.k. 5Co/313/2015-133 zo dňa 16. decembra 2015 medzi stranami sporu nie je sporné, že peňažné prostriedky v sume 24.667,- eur žalovaný od žalobcu prevzal. Za sporný však možno označiť právny dôvod, pre ktorý tieto peňažné prostriedky žalobca žalovanému odovzdal, resp. či takýto právny dôvod vôbec existoval.

10. Z vykonaného dokazovania nie je možné bez dôvodných pochybností ustáliť, tak ako to spravil súd prvej inštancie, že k odovzdaniu žalovanej sumy žalovanému zo strany žalobcu došlo na základe zmluvy o pôžičke /ak by to tak bolo, je skutočne bez významu komu patrili peňažné prostriedky, ktoré boli poskytnuté ako pôžička, či samotnému žalobcovi alebo jeho synovi - poznámka odvolacieho súdu/. Sám žalobca v spore tvrdil, že žalovaný a jeho syn mali podnikáť ako tichí spoločníci, k podpísaniu zmluvy o tichom spoločenstve však nedošlo, ale žalovaný napriek tomu žiadal od neho na otvorenie záložne finančné prostriedky, ktoré mu aj žalovaný postupne v žalovanej sume poskytol. Podľa tvrdení žalobcu v žalobe sa tak stalo bez akéhokoľvek právneho dôvodu. Až vo svojej výpovedi na pojednávaní pred súdom prvej inštancie dňa 26.06.2014 žalobca uviedol, že predmetné peňažné prostriedky žalovanému požičal. Okrem toho, že je táto výpoveď žalobcu v rozpore so samotnou žalobou žalobcu, je v rozpore aj s preukázanou výpoveďou žalobcu na OR PZ Partizánske zo dňa 01.12.2011, kde žalobca v podstate vypovedal, že medzi jeho synom, ktorého zastupoval a žalovaným musela byť uzatvorená zmluva o tichom spoločenstve a tiež vypovedal, že pri inventúrach v záložni žalovaného nebol zistený zisk, ktorý by si mohli rozdeliť a ukázalo sa, že nebude stačiť pre dvoch ľudí, preto sa v auguste 2009 dohodol so žalovaným, že ten si nechá záložňu a žalobcovi vložené peniaze mi vráti.

11. Zjavné rozpory vo vykonanom dokazovaní súd prvej inštancie napriek pokynu odvolacieho súdu neodstránil a bez náležitého odôvodnenia zaujal záver o uzatvorení zmluvy o pôžičke medzi stranami sporu.

12. Pri tomto závere sa potom súd prvej inštancie ani nevyporiadal s ostatnými vykonanými dôkazmi, z ktorých vyplynulo, že žalobca odovzdával peňažné prostriedky žalovanému v rôznych sumách počas obdobia skoro 11 mesiacov, žalobca priebežne kontroloval podnikanie žalovaného v záložni tak, že túto raz, dvakrát za týždeň navštevoval a kontroloval inventúry, mal od prevádzky záložne kľúče, mal kľúče aj od trezoru, poznal kódy alarmu na prevádzke. Uvedené konanie žalobcu nie je typickým zabezpečením pohľadávky z pôžičky, pretože takémuto účelu by lepšie slúžili právne inštitúty ako napríklad ručenie, zmenka, záložné právo, zabezpečovací prevod práva a podobne. Konanie žalobcu

naproti tomu vykazuje znaky kontroly hospodárenia žalovaného pri podnikaní v záložni, ktorú kontrolu vykonáva osoba na podnikaní nejakým spôsobom /hoci len finančne/ zúčastnená.

13. Berúc do úvahy všetky skutočnosti, ktoré z vykonaného dokazovania vyplynuli, je podľa odvolacieho súdu namieste záver, že tvrdenie žalobcu o uzatvorení zmluvy o pôžičke medzi stranami sporu nebolo v spore bez dôvodných pochybností preukázané.

14. Rovnako je ale podľa všetkých zistených skutočností zrejmé, že odovzdanie a prevzatie peňažných prostriedkov medzi stranami sporu malo svoj právny titul, teda že medzi stranami sporu bola nejakou formou uzatvorená určitá dohoda, zmluva. Aký bol obsah tohto právneho titulu, aké práva a povinnosti z neho pre strany sporu vyplývali a či v konečnom dôsledku má žalovaný povinnosť žalobcom poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť je vecou ďalšieho dokazovania a právneho posúdenia jeho výsledkov. Odvolací súd len pripomína, že dôkazné bremeno preukázania tvrdenia o povinnosti žalovaného vrátiť žalobcovi poskytnuté peňažné prostriedky spočíva na žalobcovi, ktorý z tohto tvrdenia pre seba vyvodzuje z hľadiska hmotného práva pre seba priaznivé dôsledky.

15. Na základe týchto záverov bol odvolací súd nútený rozsudok súdu prvej inštancie založený na nesprávnych skutkových a právnych záveroch v celom rozsahu podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP zrušiť a vec podľa § 391 ods. 1 vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konania a nové rozhodnutie.

16. V ďalšom konaní je súd prvej inštancie viazaný zhora vyslovenými právnymi názormi odvolacieho súdu /§ 391 ods. 2 CSP/ a preto umožní strane žalobcu vyjadriť sa k otázke právneho titulu odovzdania peňažných prostriedkov žalobcovi a k otázke právnej povinnosti žalovaného na ich vrátenie a na preukázanie tvrdení strán vykonať dokazovanie podľa ich návrhov. Opätovne potom o žalobe žalobcu rozhodne a v závislosti od tohto rozhodnutia s ohľadom na výsledok konania rozhodne aj o nároku náhradu trov konania.

17. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie aj o trovách odvolacieho konania /§ 396 ods. 3 CSP/.

18. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).